

Aan de raden van de gemeenten,
die deelnemen aan Veiligheidsregio IJsselland

Datum: 21 december 2021
Kenmerk: V21.002514
Doorkiesnummer: 088-1197404
Onderwerp: Goed werkgeverschap bij dienstongevallen

Geachte gemeenteraad,

Het Veiligheidsberaad (het overlegorgaan van de 25 voorzitters veiligheidsregio) stemde op 4 oktober 2021 in met voorstellen om landelijk tot samenwerking van veiligheidsregio's te komen om risico's op te vangen als gevolg van schade bij ongevallen van operationele medewerkers. Verder om een goede basis te bieden voor aanspraken van medewerkers bij ongevallen. De brief van het Veiligheidsberaad (bijlage 1) zet de context en achtergrond van deze ontwikkeling uiteen.

Met onze brief stellen wij u op de hoogte van de redenen en de hoofdpunten van deze samenwerking. Ook leggen wij u ons voornemen voor om deel te nemen aan twee noodzakelijke onderdelen van de samenwerking, namelijk aan (de oprichting van) een Stichting Risicobeheer Veiligheidsregio's en een Stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's. De hand-out op bijlage 2 geeft een overzicht van de hoofdpunten.

Aanleiding

Ten tijde van de regionalisering van de brandweer zijn de aanspraken van medewerkers bij ongevallen, zoals die golden bij de gemeentelijke en regionale brandweren, via nieuwe verzekeringspolissen samengevoegd. Onder meer door versterkte onderlinge samenwerking van veiligheidsregio's op dit vlak, is een toenemend bewustzijn ontstaan over de aard en hoogte van aanspraken van medewerkers als gevolg van ongevallen tijdens het werk.

In de loop van de tijd bleek dat de dekking van de ongevallenverzekering niet in alle gevallen (meer) aansloot bij de verwachting die zowel veiligheidsregio's als ook medewerkers hebben. Daarnaast is sprake van een 'verharding' van de verzekeringsmarkt, hetgeen inhoudt dat het aantal aanbieders afneemt, premies stijgen en voorwaarden versoberd worden. De verzekerbaarheid komt hierdoor onder druk te staan.

Daarnaast is gebleken dat de verzekeringsfunctie binnen de veiligheidsregio's veelal kwetsbaar is ingevuld door 'eenpitters' met beperkte formatie en beperkte kennis en ervaring. Door onderling samen te werken en verbindingen te leggen met externe expertise in bestuurlijke context kan deze kwetsbaarheid worden verminderd.

Uit oogpunt van goed werkgeverschap heeft de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV) het project risicomanagement en verzekeringen gestart om invulling te geven aan de genoemde uitdagingen.

Hoofdpunten samenwerking

Kort gezegd is het doel van de samenwerking van veiligheidsregio's om:

1. landelijk te komen tot één set van aanspraken bij dienstongevallen;
2. collectief één ongevallenverzekering in te kopen (voor verzekerbare aanspraken);
3. een waarborgfonds op te richten om een oplossing te bieden voor (in ieder geval) de niet-verzekerbare aanspraken;
4. een landelijk expertisebureau op te richten dat kan adviseren en bemiddelen;
5. strategische samenwerkingsverbanden aan te gaan, waaronder met de VNG.

Ter uitwerking van de hoofdpunten is het de bedoeling om een landelijke regeling met aanspraken, bij voorkeur verbonden met de rechtspositie (car-uwo/cao), in te voeren. Daarnaast om deze aanspraken in gezamenlijkheid te financieren in een mix van verzekeren en zelf/samen dragen van risico's. Voor de ondersteuning (van het collectief inkopen van een ongevallenverzekering en voor het afwikkelen van schades) is een expertisebureau nodig. Een stichting blijkt hiervoor de aangewezen rechtsvorm (dit in verband met een vergunning van de Autoriteit Financiële Markten (AFM)). De formele oprichting van de stichting risicobeheer veiligheidsregio's volgt zo spoedig mogelijk in 2022. Deelname is vrijwillig.

Het beoogde waarborgfonds is bedoeld voor het in gezamenlijkheid dragen van niet-verzekerbare risico's. Dit heet formeel 'verzekeren' en is daarmee een activiteit die een vergunning van De Nederlandse Bank (DNB) vereist. Gelet op de wens voor een lichte structuur wordt ook voor het waarborgfonds een landelijke stichting beoogd. De brief van het Veiligheidsberaad geeft aan, dat oprichting van de stichting voor het waarborgfonds later in 2022 volgt.

Financieel hanteren de veiligheidsregio's hier het uitgangspunt van budgettaire neutraliteit. Het totaal van de betaalde verzekeringspremies is momenteel namelijk aanmerkelijk hoger dan het totaal van de uitgekeerde schadebedragen.

Toekomstige situatie

De bedoeling is dat de veiligheidsregio's straks een gezamenlijk expertisebureau risicobeheer hebben waarmee zij collectief een ongevallenverzekering kunnen inkopen en deze schades kunnen afwikkelen. Hiervoor beschikken zij over een landelijke regeling met aanspraken na dienstongevallen, bij voorkeur verbonden met de cao.

Op termijn kunnen ook andersoortige risico's door dit expertisebureau worden opgepakt en vindt ook de schadebehandeling centraal plaats. Hiermee ontstaat een professionele organisatie die invulling geeft aan het risicobeheer van de veiligheidsregio's. Het expertisebureau risicobeheer werkt samen met soortgelijke organisaties, zoals VNG Risicobeheer en Verzekeringsbedrijf Groot Amsterdam om het initiatief waar mogelijk te versterken.

Daarnaast hebben de veiligheidsregio's de beschikking over een waarborgfonds voor het in gezamenlijkheid dragen van niet-verzekerbare risico's.

Naar verwachting levert de samenwerking behalve een efficiency- en kwaliteitsslag op termijn ook een besparing op door één gezamenlijke inkoop van de ongevallenverzekering en het collectief afhandelen en registreren van schades.

Wettelijke voorwaarden

De wettelijke regels voor veiligheidsregio's geven aan dat zij alleen aan een stichting kunnen deelnemen:

1. indien de gemeenschappelijke regeling in deze mogelijkheid voorziet.
2. indien deelname in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang.

3. nadat de raden van de deelnemende gemeenten een ontwerpbesluit is toegezonden en in de gelegenheid zijn gesteld hun eventuele wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur te brengen.

Bij punt 1: bevoegdheid

In artikel 8 van de gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat Veiligheidsregio IJsselland bevoegd is tot oprichting van en deelneming in een privaatrechtelijk rechtspersoon zoals een stichting.

Bij punt 2: openbaar belang

Het openbaar belang zit voor de veiligheidsregio's in de combinatie van doelen en hoofdpunten, gericht op het verminderen van de risico's en kwetsbaarheid van de veiligheidsregio's en het bieden van een goede basis voor aanspraken van medewerkers als gevolg van schade bij ongevallen van medewerkers. Daarnaast is van belang dat uit juridisch onderzoek en advies blijkt dat een publieke rechtsvorm niet in aanmerking komt voor de beoogde doelen van de samenwerking.

Bij punt 3: raadpleging gemeenteraden

Namens het algemeen bestuur van Veiligheidsregio IJsselland stellen wij u in de gelegenheid om eventuele wensen en bedenkingen naar voren te brengen wat betreft het voorneemen van Veiligheidsregio IJsselland om deel te nemen aan (oprichting van) de landelijke Stichting Risicobeheer Veiligheidsregio's en aan de Stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's. Dit op basis van artikel 31a, lid 2 van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Een ontwerpbesluit treft u op bijlage 3 aan.

Wij verzoeken u eventuele wensen en bedenkingen vóór 1 april 2022 kenbaar te maken. In geval het niet gaat lukken om voor deze datum te reageren, dan vragen wij u om contact op te nemen en dit tijdig aan ons te laten weten.

Het algemeen bestuur van Veiligheidsregio IJsselland,

R.C. König, waarnemend voorzitter

A.H. Schreuders, secretaris